

Lausunto kuntavastuullisten jätehuoltopalveluiden jätetaksaesityksestä 1.1.2023 alkaen

Yhdyskuntalautakunta 16.11.2022 § 169
1020/02.05.00/2022

Asia

Alueellinen jätehuoltolautakunta pyytää toimialueensa kunnilta lausuntoa kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksaesityksestä 11.11.2022 mennessä. Lausunnon antamiseen on saatu lisäaikaa. Lausuntoa koskeva pykälä on tarve tarkistaa kokouksessa.

Kyseessä on esitys jätemaksutaksaksi 1.1.2023 alkaen. Jätetaksa esitetään astuvaksi voimaan, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta.

Taksaesitys

Jätelain (646/2011) 78 §:n mukaan kunnan on perittävä järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätetuilla katetaan kaikki kustannukset, joita aiheutuu lakisääteisen kuntavastuullisen jätehuollon toteuttamisesta (esim. jätteiden kuljetus, käsittely ja hyötykäyttö, neuvonta, tiedotus ja valistus, jätehuollon kehittäminen ja investointeihin varautuminen). Jätetuilla katetaan myös lakisääteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen. Jätelain luvussa 9 säädetään jätemaksun ja sen perustana olevan jätetaksan laadinnasta.

Jätetaksa on asiakirja, joka sisältää luettelon käytössä olevista jätemaksuista ja niiden laskentaperusteista yksikköhintoineen. Kunnassa on oltava voimassa oleva jätetaksa, jotta julkisoikeudellista jätemaksua voidaan periä. Jätetaksan mukaisten maksujen on vastattava kunnan tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Jätetaksa koskee kunnan jätehuollon järjestämistä vastuulle kuuluvia jätteitä, kuten asumisen ja julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan jätteitä. Taksa ei koske saostus- ja umpikaivolietteitä sekä kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvia jätteitä, joille on omat taksansa.

Jätetaksaesityksen mukaisesti jätetaksan rakenne on sama kuin vuonna 2022. Jätetaksu koostuu perusmaksuosuudesta sekä järjestetyn jätehuollon maksusta. Järjestetyn jätehuollon maksu on maksu jäteastioiden tyhjennyksistä tai aluejätepisteen käytöstä. Samoin kuin aikaisempina vuosina, perusmaksu sisältyy edelleen aluejätepisteiden käyttäjien vuosimaksuun sekä kiinteistöittäisessä jätehuoltopalvelussa sekajätteen keräysvälineen yksikköhintaan.

Perusmaksu

Jätetaksun perusmaksuosuutta esitetään korotettavaksi 9,8 prosenttia vuoden 2022 jätetaksan nähden. Perusmaksuosuudeksi vuodelle 2023 esitetään vakinaiselle asuin- ja huoneistolle 21,75 € (alv 0%) /vuosi ja vapaa-ajan asunnolle 11,51 € (alv 0%) /vuosi. Korotusesitys johtuu perusmaksulla katettavien palveluiden kustannusten noususta. Jätetaksun perusmaksuosuudella katetaan mm., kotitalouden vaarallisten jätteiden jätehuolto, jätekeskusten, jäteasemien ja aluejätepisteiden ylläpito, tiedotus ja neuvontaa sekä jätehuoltoviranomaisen kustannuksia. Suurin korotustarve kohdistuu kotitalouksien vaarallisten jätteiden jatkokäsittelyprosessin kustannusten muutokseen. Jätelain muutoksesta johtuva tekstiilijätteen erilliskeräysvelvoite aiheuttaa

lisäkustannuksia. Myös jätehuoltoviranomaisen toiminnan kustannukset nousevat uuden jätelain ja jätehuoltomääräysten tuomien velvoitteiden vuoksi.

Lisäksi biojätehuoltoa esitetään edelleen tuettavaksi jätetaksan sisäisesti siten, että osa biojätehuollon kustannuksista sisällytetään sekajätteen jätetaksan perusmaksusuuteen.

Uutena elementtinä taksaesitykseen on tuotu lähikeräysjärjestelmän jätemaksut. Lähikeräysjärjestelmä on kaavassa tai muussa suunnittelussa määritelty asuntoaluekohtainen jätteiden keräysjärjestelmä. Lähikeräysalueella ei ole järjestetty kiinteistökohtaista jätteenkeräystä, vaan koko alueen jätehuolto järjestetään yhteisten jätteenkeräyspisteiden avulla. Lähikeräysjärjestelmän piiriin kuuluvilta pienkiinteistöasiakkailta (enintään 15 huoneistoa sisältävät kiinteistöt) peritään kiinteää huoneistojen lukumäärään perustuvaa vuosimaksua. Suurkiinteistöasiakkailta (yli 15 huoneistoa sisältävät kiinteistöt) peritään puolestaan asemakaavan mukaiseen kerrosneliömetrimäärään perustuvaa vuosimaksua. Lähikeräysjärjestelmän vuosimaksu sisältää jätehuollon järjestämisen ja perusmaksun sekä liittymisen lähikeräysjärjestelmään.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jäteastioiden tyhjennysmaksut koostuvat noudosta, kuljetuksesta ja käsittelystä. Lisäksi jäteastioiden tyhjennysmaksu sisältää jätehuoltomääräysten mukaisen jäteastian. Vuoden 2023 jäteastioiden tyhjennysmaksuja esitetään muutettavaksi kuljetusurakkakustannusten muutoksiin sekä seka- ja biojätteen käsittelykustannusten muutokseen perustuen.

Kuljetusurakoiden kustannusten arvioidaan nousevan noin 12 prosenttia. Alue- ja astiakohtaisia eroja kuitenkin syntyy kilpailutuksen ja urakkasopimusten mukaisten indeksikorotusten seurauksena eri urakka-alueilla. Esimerkiksi Lempäälässä sekajäteastioiden (pintakeräysastiat) tyhjennyshintoihin esitetään astiakoosta riippuen 0,30-0,61 € (alv 0 %) hinnan korotusta per astiatyhjennys ja biojäteastioiden (pintakeräysastiat) astiakoosta riippuen 0,22-0,49 € (alv 0 %) hinnan korotusta per astiatyhjennys.

Pakkausjätteiden jätemaksut

1.7.2021 voimaan tulleiden kunnallisten jätehuoltomääräysten vuoksi pakkausjätteiden keräys- ja kuljetuspalvelut tulevat laajenemaan toimialueella entistä useammille kiinteistöille vuosien 2022 ja 2023 aikana. Muutosten myötä jätekuljetusten määrissä on tapahtunut merkittäviä muutoksia, millä on väistämättä vaikutuksia jätekuljetusten kustannuksiin ml. urakkasopimusten mukaiset indeksikorotukset.

Edellä mainittuun perustuen maksuttoman lasin ja metallin keräyksen esitetään poistuvan 1.1.2023 alkaen myös niiltä kiinteistöiltä, joilla on biojätteen erilliskeräys. Metallin ja lasin keräys on aiemmin ollut maksutonta kiinteistöille, joilla on biojätteen erilliskeräys. Myös pienmetallin ja lasipakkausten keräysastioiden tyhjennyshintoihin esitetään Lempäälässä 7,1 – 17,3 prosentin korotusta astiakoosta riippuen. Pienmetallin ja lasipakkausten keräysastioita tyhjennetään kuitenkin pääsääntöisesti hyvin harvoin, jolloin esitetyn maksuttomuuden poistumisen sekä esitetyttyjen hintamuutosten ei katsota aiheuttavan asukkaille merkittäviä muutoksia jätemaksuun.

Kartonkipakkausten tyhjennyshintoihin esitetään koko toimialueelle 2,5–12,7 prosentin korotusta kunnasta ja astiakoosta riippuen ja

muovipakkausjätteiden tyhjennyshintoihin 4,5– 7,3 prosentin korotusta.

Aluejätepisteen käyttäjän vuosimaksut

Aluejätepisteen käyttäjän vuosimaksua esitetään korotettavaksi 8,0 prosenttia vuodelle 2023. Aluejätepisteen käyttäjän vuosimaksun korotusesityksen taustalla ovat perusmaksuosuuden korotus, sekajätteen käsittelyhinnan korotus sekä aluejätepisteiden ylläpidon ja kuljetuskustannusten kustannustason nousu. Vakituisen asuinkiinteistön/huoneiston vuosimaksuksi esitetään 101,99 € (alv 0 %), yksin asuvan vuosimaksuksi 68,26 € (alv 0 %) ja vapaa-ajan asunnon vuosimaksuksi 56,89 € (alv 0 %) vuodelle 2023.

Pientuojien ja noutopalvelun maksut

Jäteasemilla ja jätekeskuksissa vastaanotettaviin kotitalouksien pientuojamaksuihin esitetään korotuksia. Hinnan korotuksia perustellaan jätteen käsittelyssä ja vastaanotossa tapahtuneiden urakointikustannusten muutosten sekä yleisen kustannusindeksimuutoksen perusteella.

Enintään 2 m³ :n erissä tuotujen maatuviin puutarhajätteiden vastaanotosta jätekeskuksissa ei ole aiemmin peritty maksua. Vuoden 2023 jätetaksassa vastaanoton esitetään muuttuvan maksulliseksi. Maatuviin puutarhajätteen vastaanottomaksuksi enintään 2 m³ :n kuormille esitetään 4,03 € (alv 0 %). Muutosta perustellaan sillä, että maatuviin puutarhajätteen jatkokäsittelyprosessissa on tapahtunut merkittävä muutos biolaitoksen toiminnan alkaessa. Jatkokäsittelyprosessin muutos aiheuttaa aiempaa suurempia kustannuksia, joita pyritään osa kattamaan vastaanottomaksulla.

Vuoden 2022 tapaan jäteasemilla ja jätekeskuksissa otetaan veloituksetta erikseen lajiteltuna vastaan kotitalouksien materiaalina hyötykäyttöön kelpaavaa jätettä kuten paperia, pahvia, kartonkia, metallia ja lasipakkauksia. Veloituksetta otetaan vastaan myös kotitalouksien vaarallisia jätteitä (ml. kotitalouksien sähkö- ja elektroniikkalaitteet), lukuun ottamatta yli 200 litran erinä öljyjä tai muita nesteitä, joiden jätemaksu määräytyy painoperusteisesti käyttäen TSV-taksan vaarallisen jätteen käsittelymaksuja. Lisäksi jätekeskuksissa otetaan veloituksetta vastaan erikseen lajiteltuna risuja, oksia ja pieniä puunrunkoja enintään 2 m³ :n erinä.

Vuoden 2023 taksaesitykseen Repsikkanoudon maksuperusteet on aiempaa tarkemmin yksilöity vastaamaan siitä aiheutuvia todellisia kustannuksia.

Jätetaksaesitys ja hinnoittelumuutokset ovat liitteenä (lausuntopyynnön liitteet 1 ja 2).

Lempäälän kunnan lausunto

Lempäälän kunta pitää jätetaksaesitystä perusteltuna. Huolena kuitenkin on, että esitetyt taksamuutokset eivät kannusta kotitalouksia lisäämään omaehtoista jätteiden kierrätystä eikä jätteiden toimittamista asianmukaisiin vastaanotto paikkoihin. Asetettujen kierrätystavoitteiden saavuttaminen ja valvonta voi siten edelleen lisätä hallinnollista työtä ja sen kustannuksia. Taksan vaikutuksia onkin syytä seurata ja tarvittaessa reagoitava muutoksiin.

Lempäälän kunta pitää kannatettavana useampien kiinteistöjen yhteisiä lähikeräysjärjestelmiä. Lausuntopyynnön liitteenä olevasta

valmistelumateriaalista ei käy tarkemmin ilmi, miten vuosimaksun suuruus on muodostettu ja miten se vertautuu suhteessa kiinteistökohtaisiin jätemaksuihin eli tuleeko vaihtoehdosta taloudellisesti kannattava/houkutteleva liittyjille. Tämä tieto on hyödyllinen mm. kun maankäytön suunnittelussa tarkastellaan jätehuollon järjestämisen vaihtoehtoja. Lähikeräysjärjestelmän vuosimaksun on todettu sisältävän jätehuollon järjestämisen ja perusmaksun sekä liittymisen lähikeräysjärjestelmään. Järjestelmään liittymismaksun olisi hyvä olla kertaluonteinen.

Biojätehuollon tukeminen jätetaksan sisäisesti edistää jätelain mukaisen etusijajärjestyksen noudattamista ja sen jatkaminen on siten tarpeellista.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n mukaan yhdyskuntalautakunta vastaa jätehuollosta.

Lisätietoja yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa, p. 050 383 9608

Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää antaa edellä selostusosassa olevan lausunnon kuntavastuullisten jätehuoltopalveluiden jätetaksaesityksestä. Lisäksi yhdyskuntalautakunta päättää tarkistaa pykälän kokouksessa.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti. Merkittiin pöytäkirjaan, että pykälä tarkastettiin kokouksessa.
Tiedoksi	kirjaamo@tampere.fi